

УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ
ПРОЄКТНОЇ СКЛАДОВОЇ ЧАСТИНИ ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН
НА ПРИКЛАДІ ПРИЧОРНОМОРСЬКОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ

MANAGEMENT OF CHANGES REGARDING
THE DIRECTIONS OF THE STRATEGY OF DEVELOPMENT
OF THE PROJECT COMPONENT OF FOREIGN RELATIONS
ON THE EXAMPLE OF THE BLACK SEA REGION OF UKRAINE

У статті досліджено важливість управління змінами щодо напрямів стратегії розвитку проєктної складової частини зовнішніх зносин. На основі даних статистики показано, що в Миколаївській та Херсонській областях зафіксовано нестабільний приріст обсягів капітальних інвестицій, що потребує збільшення ефективності інвестиційно-інноваційних проєктів, а також підвищення кількості реалізації програм обміну міжнародним досвідом для представників малого та середнього бізнесу. На основі аналізу статистичних даних виявлено, що в Донецькій області приріст кількості підприємств є нестабільним, що показує необхідність збільшувати ефективність інвестування та реалізовувати інвестиційні проєкти для створення нових підприємств. В результаті аналізу доведено, що прибутковість підприємств в економіці Причорноморського регіону України можна покращувати. Відзначено, що для підвищення прибутковості підприємств в економіці Причорноморського регіону України потрібно навчання для представників малого та середнього бізнесу.

Ключові слова: розвиток, інвестиції, малий та середній бізнес, Причорноморський регіон, кількість підприємств, прибутковість підприємств, програма «Басейн Чорного моря».

В статье исследована важность управления изменениями по направлениям

стратегии развития проектной составляющей внешних отношений. На основе данных статистики показано, что в Николаевской и Херсонской областях зафиксирован нестабильный прирост объемов капитальных инвестиций, что требует увеличения эффективности инвестиционно-инновационных проектов, а также повышения количества реализации программ обмена международным опытом для представителей малого и среднего бизнеса. На основе анализа статистических данных выявлено, что в Донецкой области прирост количества предприятий является нестабильным, что показывает необходимость увеличивать эффективность инвестирования и реализовывать инвестиционные проекты для создания новых предприятий. В результате анализа доказано, что прибыльность предприятий в экономике Причерноморского региона Украины можно улучшить. Отмечено, что для повышения доходности предприятий в экономике Причерноморского региона Украины можно обучение для представителей малого и среднего бизнеса.

Ключевые слова: развитие, инвестиции, малый и средний бизнес, Причерноморский регион, количество предприятий, прибыльность предприятий, программа «Басейн Черного моря».

УДК 658.33

<https://doi.org/10.32843/bses.69-2>

Кулаков О.О.

к.е.н., головний спеціаліст відділу міжнародного та міжрегіонального співробітництва управління зовнішньоекономічних відносин департаменту інвестиційно-інноваційного розвитку і зовнішніх відносин Донецької обласної державної адміністрації

Kulakov Oleksii

Donetsk Regional State Administration

At the present stage of development of Ukraine's economy there are problems of project management and investment attraction. Different countries of the world are ready to invest in the economy of Ukraine. Investments develop the Ukrainian economy, namely, support small and medium-sized enterprises, implement the latest scientific technologies, and improve the civil service, and so on. It is extremely important to intensify foreign investment in the Black Sea (southern) Region, namely in Odesa, Mykolaiv, Kherson and Donetsk regions. After all, all these areas participate in the Black Sea Basin program. Therefore, modern problems of management of changes regarding the directions of development of the strategy of development of the project component of foreign relations on the example of the Black Sea Region of Ukraine are actual, as the analysis of these problems is necessary to increase the investment attractiveness of Ukraine and its regions. Improving and developing investment will contribute to the development of the Ukrainian economy. Based on statistics, it is shown that the most stable increase in capital investment is observed in the economy of Donetsk and Odesa regions, which indicates the development of investment innovative projects, especially for business representatives. But in the Mykolaiv and Kherson regions is unstable growth of volumes of capital investments that demands increase in efficiency of investment innovative projects, and also increase in implementation of programs of an exchange of an international experience for representatives of small and medium business. Based on the analysis of statistical data, the increase in the number of enterprises in the economy of the Black Sea Region of Ukraine is stable in Mykolaiv, Odesa and Kherson regions. But in the Donetsk region, the growth in the number of enterprises is unstable, which shows the need to increase investment efficiency and implement investment projects to create new enterprises. As the result of the analysis, the profitability of enterprises in the economy of the Black Sea Region of Ukraine can be improved, this indicates the need to increase investment.

Key words: development, investment, small and medium businesses, Black Sea Region, number of enterprises, profitability of enterprises, Black Sea Basin program.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки України існують проблеми управління проєктами та залучення інвестицій. Різні країни світу готові інвестувати в економіку України. Інвестиції розвивають українську економіку, а саме підтримують мале та середнє підприємництво, впроваджують новітні наукові технології, удосконалюють державну службу тощо.

Потрібно активізувати інвестування у Причорноморському (південному) регіоні, а саме в Миколаївській, Одеській, Херсонській та Донецькій областях, адже всі ці області беруть участь у програмі «Басейн Чорного моря», тому актуальності набувають сучасні проблеми управління змінами щодо напрямів стратегії розвитку проєктної складової частини зовнішніх зносин на прикладі Причор-

номорського регіону України, оскільки аналіз цих проблем необхідний для підвищення інвестиційної привабливості України та її областей. Покращення та розвиток інвестування сприятимуть розвитку української економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам інвестиційно-інноваційного розвитку в Причорноморському регіоні України присвячено низку публікацій вітчизняних учених-економістів. І.М. Манаєнко у своїх працях досліджує пріоритети розвитку Причорноморського регіону за умов міжнародного співробітництва [1, с. 32]. У.Л. Сторожилова розглядає у своїх працях розвиток Причорноморського економічного району в контексті публічного управління та європейської інтеграції [2, с. 125]. В дослідженнях І.І. Петрецького приділено увагу системі інституціонального та організаційного забезпечення інвестиційного розвитку регіонів [3, с. 151]. А.М. Жученко досліджує теоретичні основи стійкого розвитку регіону на основі інтенсифікації інвестиційної діяльності з розробленням математичних методів експертно-статистичного оцінювання [4, с. 111]. А.В. Завгородній висвітлює показники інвестиційної активності підприємств АПК Причорноморського регіону [5, с. 54]. В дослідженнях К.С. Шапошникова приділяється увага впливу інституційного середовища на інноваційний розвиток економіки регіону [6, с. 35]. К.М. Таньков аналізує теоретичні аспекти еволюційного моделювання процесу інноваційного розвитку регіону [7, с. 171]. Р.С. Зубков досліджує аналіз методів оцінювання інвестиційно-інноваційного функціонування матерії регіону [8, с. 150]. Відзначаючи вагомий внесок вітчизняних учених-економістів у розвиток питань теорії та практики сучасних проблем інвестиційно-інноваційної діяльності регіонів, маємо зауважити, що недостатньо досліджено управління змінами щодо напрямів стратегії розвитку проєктної складової частини зовнішніх зносин на прикладі Причорноморського регіону України.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз сучасних проблем управління змінами щодо напрямів стратегії розвитку проєктної складової частини зовнішніх зносин на прикладі Причорноморського регіону України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Необхідно проаналізувати основні показники роз-

витку Причорноморського регіону України для дослідження сучасних проблем управління змінами щодо напрямів стратегії розвитку проєктної складової частини зовнішніх зносин на прикладі Причорноморського регіону України.

Проаналізуємо приріст обсягів капітальних інвестицій в економіці Причорноморського регіону України (табл. 1).

Як видно з табл. 1, найбільш стабільний приріст обсягів капітальних інвестицій спостерігається в економіці Донецької та Одеської областей, що свідчить про розвиток інвестиційно-інноваційних проєктів, особливо для представників бізнесу, отже, це є позитивним впливом на економіку Причорноморського регіону України, але в Миколаївській та Херсонській областях зафіксовано нестабільний приріст обсягів капітальних інвестицій, що потребує збільшення ефективності інвестиційно-інноваційних проєктів, а також підвищення кількості реалізації програм обміну міжнародним досвідом для представників малого та середнього підприємництва.

Проаналізуємо приріст кількості підприємств в економіці Причорноморського регіону України на рис. 1.

Як видно з рис. 1, приріст кількості підприємств в економіці Причорноморського регіону України є стабільним у Миколаївській, Одеській та Херсонській областях, але в Донецькій області приріст кількості підприємств є нестабільним, що показує негативний вплив на економіку Причорноморського регіону України. Проте необхідно збільшувати ефективність інвестування та реалізовувати інвестиційні проєкти для створення нових підприємств.

Дані приросту кількості підприємств в економіці Причорноморського регіону України не показують ефективності діяльності підприємств та інвестування. Необхідно проаналізувати дані прибутковості підприємств, що відображають ефективність діяльності підприємств та інвестування в економіці Причорноморського регіону України (рис. 2).

Як видно з рис. 2, прибутковість підприємств в економіці Причорноморського регіону України можна покращувати, що свідчить про недостатньо ефективний розвиток економіки Причорноморського регіону України. Потрібно збільшувати залучення інвестицій в економіку Причорномор-

Таблиця 1

Приріст обсягів капітальних інвестицій в економіці Причорноморського регіону України (2017–2020 роки), % [9]

№	Регіон	Роки			
		2017	2018	2019	2020
1	Донецька область	145,1	156,2	113,4	86,9
2	Миколаївська область	114,9	90,3	124,3	75,7
3	Одеська область	133,3	106,7	88,6	101,7
4	Херсонська область	160,4	120,3	139,7	58,2

Джерело: розраховано за даними статистики [9]

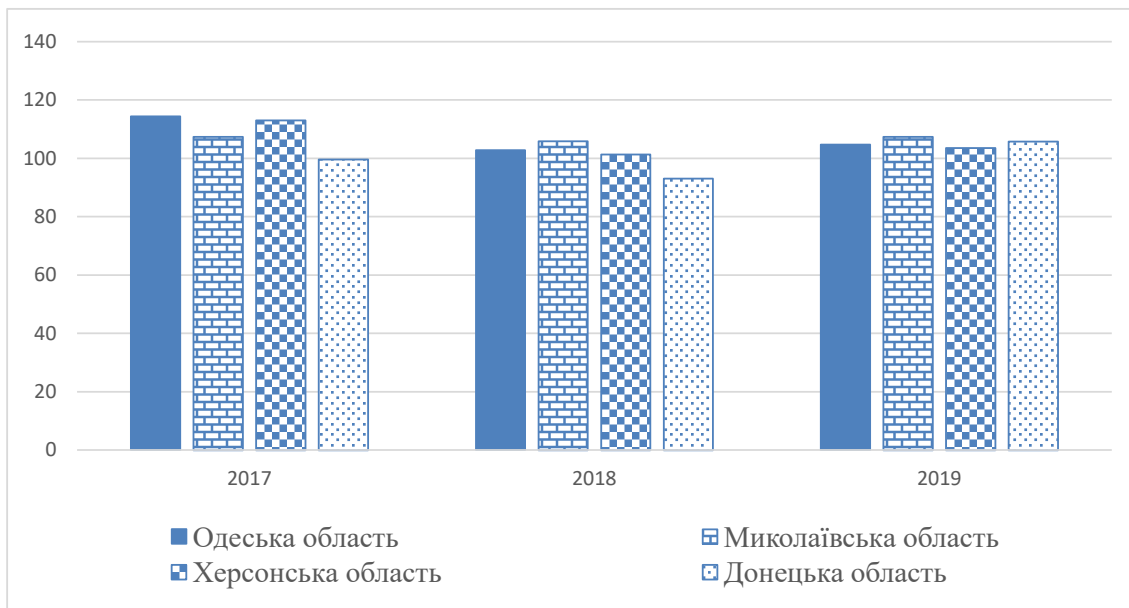

Рис. 1. Приріст кількості підприємств в економіці Причорноморського регіону України (2017–2019 роки), % [9]

Джерело: розраховано за даними статистики [9]

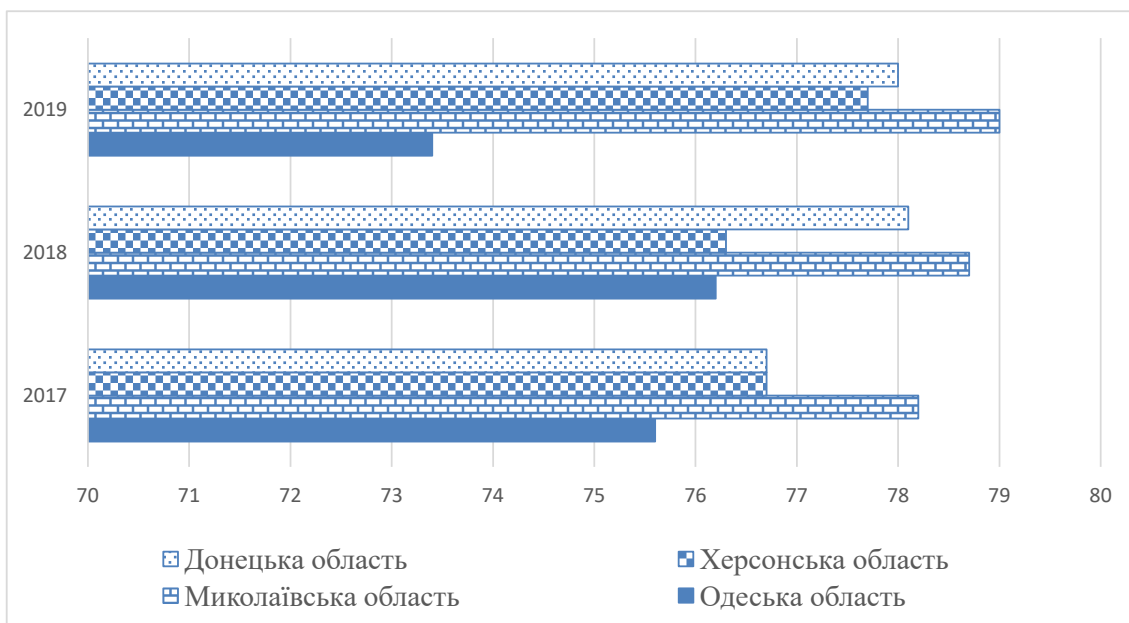

Рис. 2. Прибутковість підприємств в економіці Причорноморського регіону України

Джерело: офіційні дані статистики [9]

ського регіону України, розвивати мале та середнє підприємництво в економіці Причорноморського регіону України та реалізовувати програми підвищення кваліфікації для представників малого та середнього підприємництва в економіці Причорноморського регіону України тощо.

Для підвищення прибутковості підприємств в економіці Причорноморського регіону України потрібно проводити навчання для представників малого та середнього бізнесу щодо управління

змінами стосовно напрямів стратегії розвитку проектної складової частини зовнішніх зносин. Таке навчання матиме на меті розширення залучення зацікавлених сторін, створення структури впровадження змін та навчання лідерству в організації. Структура матиме такі етапи впровадження на підприємствах малого та середнього бізнесу.

Етапи 1–3 «Встановлення клімату для змін».

1) Показати терміновість, тобто надати докази того, що необхідні зміни.

2) Створити керівну групу, тобто змоделювати довіру та роботу в команді, працювати над зменшенням розчарування.

3) Отримати правильне бачення, тобто створити чітке бачення та стратегію.

Етапи 4–6 «Розширення можливостей організації».

4) Спілкуватися для підтримки (підвищення розуміння й підтримки).

5) Розширення можливості дій (наділення противників змін ролями, які показують необхідність змін).

6) Створення короткострокових перемог (зосередження ранніх дій на швидких, видимих перемогах, які викликають емоції).

Етапи 7–8 «Впровадження та підтримання змін».

7) Делегування (стеження за втомою та делегування роботи).

8) Результати (відстеження результатів).

Висновки з проведеного дослідження. Проведене дослідження показує важливість управління змінами щодо напрямів стратегії розвитку проєктної складової частини зовнішніх зносин в економіці Причорноморського регіону України. На основі даних статистики показано, що найбільш стабільний приріст обсягів капітальних інвестицій спостерігається в економіці Донецької та Одеської областей, що свідчить про розвиток інвестиційно-інноваційних проєктів, особливо для представників бізнесу. Однак у Миколаївській та Херсонській областях зафіксовано нестабільний приріст обсягів капітальних інвестицій, що потребує збільшення ефективності інвестиційно-інноваційних проєктів, а також підвищення кількості реалізації програм обміну міжнародним досвідом для представників малого та середнього підприємництва. На основі аналізу статистичних даних виявлено, що приріст кількості підприємств в економіці Причорноморського регіону України є стабільним у Миколаївській, Одеській та Херсонській областях. Однак у Донецькій області приріст кількості підприємств є нестабільним, що показує необхідність збільшувати ефективність інвестування та реалізовувати інвестиційні проєкти для створення нових підприємств. В результаті аналізу доведено, що прибутковість підприємств в економіці Причорноморського регіону України можна покращувати, що свідчить про необхідність збільшувати залучення інвестицій, розвивати мале та середнє підприємництво, а також реалізовувати програми підвищення кваліфікації для представників малого та середнього підприємництва в економіці Причорноморського регіону України тощо. Зазначено, що для підвищення прибутковості підприємств в економіці Причорноморського регіону України потрібно проводити навчання для представників малого та середнього бізнесу щодо управління змінами стосовно напрямів стратегії розвитку проєктної складової частини зовнішніх зносин.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Манаєнко І.М., Іванова Т.В. Пріоритети розвитку Причорноморського регіону за умов міжнародного співробітництва. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 38-1. С. 32–36.
2. Сторожилова У.Л. Розвиток Причорноморського економічного району в контексті публічного управління та європейської інтеграції. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 21. С. 125–131.
3. Петрецький І.І. Система інституціонального та організаційного забезпечення інвестиційного розвитку регіонів. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 33. С. 150–153.
4. Жученко А.М. Теоретичні основи стійкого розвитку регіону на основі інтенсифікації інвестиційної діяльності з розробкою математичних методів експертно-статистичного оцінювання. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 16. С. 110–115.
5. Завгородній А.В. Показники інвестиційної активності підприємств АПК Причорноморського регіону. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. № 27(1). С. 53–57.
6. Шапошников К.С. Вплив інституційного середовища на інноваційний розвиток економіки регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 29(2). С. 34–36.
7. Таньков К.М., Грон А.В. Теоретичні аспекти еволюційного моделювання процесу інноваційного розвитку регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2018. № 30(2). С. 170–173.
8. Зубков Р.С. Аналіз методів оцінки інвестиційно-інноваційного функціонування матерії регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2017. № 13(2). С. 149–154.
9. Державна служба статистики України. Київ, 1991. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 05.07.2021).

REFERENCES:

1. Manaenko I.M., Ivanova T.V. (2019) Priorityty rozvytku Prychornomorskoho rehionu za umov mizhnarodnoho spivrobitnytstva [Priorities for the development of the Black Sea region in terms of international cooperation]. *Black Sea Economic Studies*, no. 38-1, pp. 32–36.
2. Storozhylova U.L. (2017) Rozvytok Prychornomorskoho ekonomichnoho raionu v konteksti publicлноho upravlinnia ta yevropeiskoi intehratsii [Development of the Black Sea Economic Region in the context of public administration and European integration]. *Black Sea Economic Studies*, no. 21, pp. 125–131.
3. Petretskiy I.I. (2018) Systema instytutsionalnoho ta orhanizatsiinoho zabezpechennia investytsiinoho rozvytku rehioniv [System of institutional and organizational support of investment development of regions]. *Black Sea Economic Studies*, no. 33, pp. 150–153.
4. Zhuchenko A.M. (2017) Teoretychni osnovy stiikoho rozvytku rehionu na osnovi intensyfikatsii investytsiinoi diialnosti z rozrobkoiu matematychnykh metodiv ekspertno-statystychnoho otsiniuvannia [Theoretical bases of sustainable development of a region on the basis of intensification of investment activity with development of mathematical methods of expert-statis-

tical estimation]. *Black Sea Economic Studies*, no. 16, pp. 110–115.

5. Zavorodnii A.V. (2019) Pokaznyky investytsiinoi aktyvnosti pidpriemstv APK prychnomorskoho rehionu [Indicators of investment activity of agro-industrial enterprises of the Black Sea Region]. *Uzhorod National University Herald. International Economic Relations and World Economy*, no. 27(1), pp. 53–57.

6. Shaposhnykov K.S. (2018) Vplyv instytuttsiinoho seredovyscha na innovatsiinyi rozvytok ekonomiky rehionu [The impact of the institutional environment on the innovative development of region's economy]. *Black Sea Economic Studies*, no. 29(2), pp. 34–36.

7. Tankov K.M., Hron A.V. (2018) Teoretychni aspekty evoliutsiinoho modeliuвання protsesu innovatsiinoho rozvytku rehionu [Theoretical aspects of evolutionary modeling of the process of innovative development of a region]. *Black Sea Economic Studies*, no. 30(2), pp. 170–173.

8. Zubkov R.S. (2017) Analiz metodiv otsinky investytsiino-innovatsiinoho funktsionuvannia materii rehionu [Analysis of methods for assessing the investment innovative functioning of a region]. *Black Sea Economic Studies*, no. 13(2), pp. 149–154.

9. State Statistics Service of Ukraine. Kyiv, 1991. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua> (accessed 05 July 2021).